НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

#77, 2025

ЗМІСТ

1. Гранти, міжнародна підтримка 2
КОНКУРС ГРАНТІВ ВІД CRDF GLOBAL 2

2. Документи міжнародних організацій 2
ОЕСР: ЗВІТ ПРО РИНКИ КАПІТАЛУ АЗІЇ ЗА 2025 РІК 2
ОЕСР: ЗМІЦНЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ БІЗНЕСУ В АЗІЇ 3
ОЕСР: КАРТУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ ТА РОЗРИВІВ У ДОБРОБУТІ 4
ОЕСР: ЗМІЦНЕННЯ УПРАВЛІННЯ ШВЕДСЬКОЮ СИСТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЇ 5
ОЕСР: ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД ІСЛАНДІЇ 2025 5

3. Корисні новини України та світу 6
ЩОКВАРТАЛЬНІ ОНОВЛЕННЯ КРИТЕРІЇВ DOAJ З 2025 РОКУ 6
МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ОСВІТИ, НАУКИ, ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ 7
ЧАТ-БОТИ ЗНИЩИЛИ СТУДЕНТСЬКІ ЕСЕ?! 8
СКОРИСТАЙТЕСЬ ДЖЕРЕЛОМ БІБЛІОТЕЧНИХ ДАНИХ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЛАСНИХ КУРСІВ 9
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ВИЩІЙ ОСВІТІ 10
Я ЗАБОРОНЯЮ ГШІ У СВОЄМУ КЛАСІ 11
ІНТЕГРУЙТЕ СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ У СВОЄ ВИКЛАДАННЯ 12

4. Наукові заходи 13
КРУГЛИЙ СТІЛ ЩОДО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФІНАНСАХ 13
ПРОДУКТИВНІСТЬ БЕЗ ВИГОРАННЯ — МІФ ЧИ НОВА AI-РЕАЛЬНІСТЬ? 13
ВПЛИВ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА МЕЖАМИ АКАДЕМІЧНИХ КІЛ 14
МЕТАЛЕВІ МАТЕРІАЛИ В ПРОМИСЛОВОСТІ 14
ФЕСТИВАЛЬ ВІДКРИТОЇ НАУКИ 15
ВІДКРИТА НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ В УКРАЇНІ 15

1. Гранти, міжнародна підтримка

КОНКУРС ГРАНТІВ ВІД CRDF GLOBAL

Представництво Фонду цивільних досліджень та розвитку США (CRDF Global) оголосило про відновлення програми підтримки українських вчених шляхом надання грантів на відвідування міжнародних наукових заходів (конференцій, семінарів, тренінгів). Участь у новому конкурсі можуть взяти учені, інженери і технічні фахівці, які працюють у галузі авіакосмічних досліджень, матеріалознавства, нових матеріалів, штучного інтелекту, квантових обчислень, передових напрямів фізики, хімії та суміжних галузей. Розмір пропонованого фінансування становить до 2,5 тис. дол. США. Крітерії відбору претендентів: громадянство України, наявність вагомих наукових результатів у відповідній галузі, обов'язкова участь у науковому заході з доповіддю або презентацією результатів власного дослідження. Заявку на участь у конкурсі можна подати до 31 жовтня 2025 року.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/Yz2zH, https://qrpage.net/qr/rmwZC, https://qrpage.net/qr/Fhj5x

Фото: скріншот

2. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: ЗВІТ ПРО РИНКИ КАПІТАЛУ АЗІЇ ЗА 2025 РІК

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала короткий політичний огляд «Звіт про ринки капіталу Азії за 2025 рік» із серії «Документи ОЕСР з питань ринку капіталу». У ньому зазначається, що за останні два десятиліття Азія стала головним двигуном глобального зростання на основі індустріалізації, технологічного прогресу та глибокої інтеграції у світові ринки. Наразі регіон відіграє значну роль на світових фінансових ринках, на нього припадає майже третина світового ВВП.

Регіональні ринки капіталу забезпечують фінансування нових і розвиток існуючих підприємств, підтримують бізнес та інновації, допомагають диверсифікувати джерела фінансування за межами традиційного банківського кредитування, сприяючи зростанню конкурентоспроможних на світовому ринку підприємств. Однак розвиток ринку капіталу залишається нерівномірним: у багатьох країнах банківська система та ринок капіталу залишаються недорозвиненими, що стримує бізнес у фінансовому плані та обмежує його потенціал зростання. Азійські ринки капіталу перебувають на різних стадіях розвитку, тому необхідні постійні зусилля для їх поглиблення та зміцнення. У звіті міститься огляд розвитку ринків капіталу та конкурентоспроможності; аналіз ринків публічних акцій, корпоративного боргу, фасилітаторів інновацій, пов'язаних зі штучним інтелектом, у фінансовій сфері; обговорюються ключові тенденції, можливості та виклики в цих сферах; містяться політичні міркування щодо використання ринку капіталу для підтримки швидкозростаючих та інноваційних галузей, розширення бізнесу та сталого зростання; підкреслюється обмежений доступ до ринкового фінансування в деяких країнах; досліджується зв'язок між інноваціями та акціонерним фінансуванням і виходом компанії на біржу корпоративних інвестицій.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/xOVOR, https://qrpage.net/qr/HUaAO, https://doi.org/10.1787/02172cdc-en

Фото: скріншот

ОЕСР: ЗМІЦНЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ БІЗНЕСУ В АЗІЇ

У блозі Організації економічного співробітництва та розвитку опублікована стаття Елоді Бет та Ванесси Ганс «Зміцнення доброчесності бізнесу в Азії: сила державно-приватного партнерства». У ній наголошується, що азійські державний та приватний сектори об'єднують зусилля для боротьби з корупцією, підвищення конкурентоспроможності та підтримки сталого економічного зростання. Щоб зберегти імпульс цих колективних зусиль, ОЕСР та Базельський інститут управління започаткували спільноту практиків, яка допомагає досягти відповідності світовим стандартам, просувати реформи та зміцнювати основи довгострокової доброчесності у регіоні. Етична бізнес-практика сприяє зміцненню довіри, приваблює інвесторів та створює здоровіші ринки. Для ОЕСР доброчесність бізнесу є ключем до вирівнювання умов гри та підвищення національної конкурентоспроможності. На тлі глобальної регуляторної невизначеності такі країни, як Індонезія й Таїланд, активізуються задля зміцнення своїх антикорупційних систем, працюючи над приєднанням до Конвенції ОЕСР щодо боротьби з хабарництвом. Їхні дії відображають регіональний тренд: уряди по всій Азії дедалі більше усвідомлюють, що корупція підриває конкурентоспроможність, стримує інвестиції та ставить під

загрозу стале довгострокове зростання. Регіональне дослідження 2024 року підтверджує це: азійські країни, які покращили контроль над корупцією, мають набагато більше шансів залучити прямі іноземні інвестиції та сприяти довгостроковому зростанню. Автори також розглядають приклади регіонального співробітництва та зосереджують увагу на колективних діях, перспективних ініціативах щодо підтримки доброчесності бізнесу.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/EszBw https://qrpage.net/qr/Gk91Q

Фото: pixabay.com

ОЕСР: КАРТУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ ТА РОЗРИВІВ У ДОБРОБУТІ

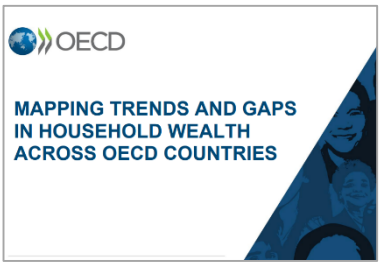

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала робочий документ «Картування тенденцій та розривів у добробуті домогосподарств країн ОЕСР» із серії «Документи ОЕСР щодо добробуту та нерівності». У ньому зазначається, що домогосподарства роблять важливий внесок в індивідуальний добробут, а їхні заощадження можуть бути використані для подолання неочікуваних шоків та згладжування спадів у споживанні під час безробіття або після виходу на пенсію. Активи окрім споживчої вартості (наприклад, житло для особистого проживання) можуть приносити дохід від капіталу у вигляді орендної плати, дивідендів або відсотків, які сприяють підтримці матеріального рівня життя людей. Вони можуть також слугувати заставою для іпотеки та під час використання інших фінансових механізмів, що полегшує придбання товарів тривалого користування. Документ базується на відповідних тематичних дослідженнях ОЕСР щодо визначення коротко- та середньострокових тенденцій у сфері багатства домогосподарств й виявлення потенційних наслідків нерівності. Наголошується, що у 2010-х роках чисте багатство домогосподарств зростало, а нерівність зменшилася, але наразі фактичні дані, засновані на Рахунках розподілу багатства (DWA), свідчать про інші тренди, сформовані на тлі кризи вартості життя. Експерти основну увагу приділяють питанням володіння житлом (ключовий шлях накопичення багатства) і роблять висновок, що зростання цін на житло ускладнює його придбання, що посилює нерівність для молодих та малозабезпечених домогосподарств, між різними демографічними групами (за статтю, статусом мігранта, географією).

Детальніше: https://qrpage.net/qr/3LAfz, https://qrpage.net/qr/SwPpU, https://doi.org/10.1787/4bb6ec53-en

Фото: скріншот

ОЕСР: ЗМІЦНЕННЯ УПРАВЛІННЯ ШВЕДСЬКОЮ СИСТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЇ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Зміцнення управління шведською системою кваліфікації» із серії «Дослідження навичок ОЕСР». У ньому зазначається, що міцні механізми управління є основою ефективної політики розвитку та використання навичок. У контексті «зеленого» та цифрового переходу, який має суттєвий вплив на економіку, суспільство та ринки праці, реагування на політику розвитку навичок має покладатись на фактичні дані, бути швидким та ефективним. Швеція активно працює над подоланням розриву між попитом та пропозицією навичок, який є негативним чинником впливу на продуктивність та економічне зростання. Необхідні скоординовані дії багатьох учасників - міністерств, урядових установ, неурядових зацікавлених сторін та окремих осіб. Управління системами розвитку навичок є складним процесом, що охоплює широкий спектр урядових та неурядових суб'єктів. Оскільки Швеція стикається зі значним впливом цифрового та «зеленого» переходу, вона має розробляти й упроваджувати ефективні механізми управління для узгодження швидкозмінних потреб у навичках з їхньої пропозицією на ринку. У звіті аналізуються ключові можливості удосконалення системи управління навичками та представлено рекомендації, зосереджені навколо наступних пріоритетів: сприяння координації, співпраці та взаємодії, залучення зацікавлених сторін упродовж усього циклу політики та вдосконалення інфраструктури даних про навички.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/4jN0X, https://qrpage.net/qr/b9Lly, https://doi.org/10.1787/e1ecc914-en

Фото: скріншот

ОЕСР: ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД ІСЛАНДІЇ 2025

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Економічний огляд Ісландії 2025». У документі міститься стислий огляд ключових економічних тенденцій та перспектив розвитку Ісландії, визначених на основі раніше проведених досліджень «Економічний огляд» та «Реформа економічної політики: прагнення до зростання». Документ містить аналіз економічних тенденцій, огляд структурних політичних змін, а також рекомендації щодо політики. Ісландія створила надійні ринкові умови, забезпечила високій рівень участі у суспільному житті своїх громадян, сприяє кваліфікації робочої сили та підтримує високу культуру інновацій. Проте економіка країни сповільнилася, і хоча темпи розвитку потроху відновлюються, перспективи залежатимуть від ризиків глобальної напруженості та внутрішніх

дисбалансів. Інфляція падає, але все ще значно перевищує цільовий показник у 2%. Ринок праці складний, зростання заробітної плати стабільне. Фіскальна політика - проциклічна, а дефіцит бюджету скорочується повільно, що вимагає контролю й часткового перегляду державних витрат в основних сферах політики. Експерти наголошують на необхідності комплексних заходів із підвищення освіти й кваліфікації (встановлення національних тестів для учнів шкіл, перегляд навчальних програм, покращення якості викладання, забезпечення більшої кількості програм вивчення ісландської мови для дітей іммігрантів). Для задоволення зростаючого попиту потрібно нарощувати виробіток електроенергії. Необхідно зменшити регуляторний та адміністративний тягар для виходу на ринок, послабити обмеження у професійних послугах.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/NvXzS, https://qrpage.net/qr/E16H1

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу

ЩОКВАРТАЛЬНІ ОНОВЛЕННЯ КРИТЕРІЇВ DOAJ З 2025 РОКУ

На сторінці блогу сайту DOAJ опубліковано матеріал «Щоквартальні оновлення критеріїв DOAJ». У ньому зазначається, що починаючи з 2025 року будь-які оновлення критеріїв DOAJ у «Посібнику з подання заявок» будуть здійснюватися щоквартально. Реєстр змін відстежує історію версій критеріїв, а також висвітлює останні коригування цих критеріїв. Так, у попередньому березневому оновленні було додано інформацію щодо показників рейтингу журналів та рекомендацію для щодо відображення дат подання/прийняття/публікації статей; уточнено процедуру апеляції; оновлено посилання на політику нульової толерантності. У липневій версії 2.5 переглянуто критерії для журналів клінічних досліджень: виключено вимогу щодо публікації серій випадків та додано вимоги щодо політики конфіденційності учасників та інструкцій для рецензентів; запроваджено нову інформацію для журналів Subscribe to Open (S2O). Рекомендації для рецензентів, що стосуються звітів про клінічні випадки (усі звіти про випадки та їхні серії позначаються як такі в назві та заохочується використовування рекомендацій CARE щодо звітності). Для журналів, які перейшли від закритого до відкритого доступу за моделлю S2O, всі основні критерії DOAJ, включаючи відкриту

ліцензію та умови авторського права, повинні бути чітко зазначені. Перш ніж подати заявку до DOAJ, журнал S2O повинен продемонструвати, що цільовий показник S2O на поточний рік був досягнутий, і що він опублікував новий випуск або щонайменше п'ять дослідницьких статей OA за моделлю S2O. DOAJ працює над політикою щодо використання інструментів штучного інтелекту та великих мовних моделей, яка буде випущена упродовж 2025 року.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/7rgtR, https://doaj.org/apply/guide/, https://www.care-statement.org/

Фото: скріншот

МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ОСВІТИ, НАУКИ, ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ

Міністерство освіти і науки України повідомило про підписання серії Меморандумів з Литвою, Швейцарією, Бельгією та Італією задля розвитку спільних проєктів у галузі освіти, науки, досліджень та інновацій. Зокрема, відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння з Литвою, країна виділить 21 мільйон євро для реалізації ініціатив, спрямованих на відновлення інфраструктури, поліпшення результатів навчання та модернізацію освітніх послуг для дітей та молоді в Україні. Інвестиції будуть зосереджені на створенні й обладнанні безпечних, інклюзивних та інноваційних навчальних середовищ. Це підтримає українську освіту, її відповідність європейським стандартам. Меморандум про новий етап швейцарсько-українського проекту DECIDE націлений на підтримку ключових реформ із децентралізації та освіти через імплементацію двох стратегічних пріоритетів - демократичного врядування та інклюзивного відновлення із опорою на молодь. Він передбачає інвестиції у розмірі 18,5 млн франків. Меморандум про взаєморозуміння з Бельгійським агентством з міжнародного співробітництва Enabel сприятиме розвитку довгострокового партнерства між двома країнами у сфері освіти. Він закріплює основні напрями стратегічної співпраці зі зміцнення й модернізації української освітньої системи на шляху до європейської інтеграції (відновлення освітньої інфраструктури, розвиток професійно-технічної освіти, упровадження цифрових рішень, підвищення якості освітніх послуг, забезпечення їхньої інклюзивності та узгодженості з потребами сучасного ринку праці). Меморандум про взаєморозуміння з Міністерством освіти Італійської Республіки покликаний посилити співпрацю у трьох ключових напрямах – дошкільна освіта, професійна освіта й інклюзивність і передбачає обмін досвідом, публікаціями, підтримку інноваційних проєктів та освітніх реформ; розроблення й пілотування спільних освітніх проєктів. Також прийнято рішення про створення Міжнародної коаліції з підтримки науки, досліджень та інновацій в Україні, що закріплено у Римській декларації. Її метою є сприяння вирішенню нагальних проблем науково-інноваційної системи України та ефективне

реагування на довгострокові виклики: сприяння реконструкції та модернізації дослідницької інфраструктури; підтримка українських науковців.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/SOCrT, https://qrpage.net/qr/Fk5Tk, https://qrpage.net/qr/T5NNH, https://qrpage.net/qr/ao45c, https://qrpage.net/qr/aU3w6

Фото: скріншот

ЧАТ-БОТИ ЗНИЩИЛИ СТУДЕНТСЬКІ ЕСЕ?!

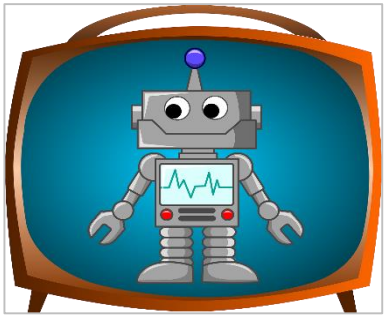

На сайті Times Higher Education опублікований матеріал «Чи чат-боти знищили студентське есе?». У ній зазначається, що практика навчального року, що завершився, наочно продемонструвала новітні технологічні зміни в освіті. Менш, ніж за три роки від моменту запуску ChatGPT, використання штучного інтелекту студентами стало настільки поширеним, що їхні письмові роботи перестали бути надійним показником того, що вони вивчили в рамках навчання в університеті. Про це розмірковують три науковці і пропонують власне бачення перспектив. Зокрема, у статті «Вища освіта явно перебуває на переломному етапі» Марк Шанахан розповідає про використанняя генеративного штучного інтелекту в Університеті Суррея, де він веде модулі з політики та міжнародних відносин. Цьогоріч вперше у його практиці 40 робіт (з 900) були офіційно вилучені за академічні порушення, причому більшість з них була згенерована штучним інтелектом. Він проводив роз'яснювальну роботу серед студентів, досліджував їхні есе на предмет розуміння та оригінальності і упевнений, що необхідно користатися перевагами ГШІ, але спочатку студенти мають засвоїти основні навички критичного мислення, комунікації та творчої співпраці. Лише тоді вони зможуть використовувати ШІ як допоміжний інструмент, але не як повну собі заміну. Алан Грін у публікації «Єдине рішення, яке я бачу, - це повернення до очних іспитів», зазначає, що оцінювання у вищій освіті, яким ми його знали упродовж тривалого часу, більше не працює. Перехід до заочного оцінювання й тестування онлайн, який досяг свого апогею під час пандемії, був популярним як серед студентів, так і серед викладачів. Але запуск ChatGPT наприкінці 2022 року зробив таке оцінювання неприйнятним. ШІ він розглядає як ендемічне явище у вищій освіті, від якого складно позбутись: він занадто спокусливий і при цьому безкоштовний. І його дедалі важче виявити. Відповіді, надані ГШІ, можуть бути вражаюче широкими, та вони, зрештою - поверхневі й позбавлені глибокого аналітичного розуміння, містять «галюцинації» (вигадану інформацію, створену самим штучним інтелектом). В якості альтернативи Алан пропонує повернення до очних іспитів, але вказує на те, що такий перехід несе додаткові ризики – назадоволення студентів, надмірне навантаження на викладачів. На практиці очні іспити часто заохочують здобувачів освіти до

зазубрювання, суворі часові рамки обмежують можливість студентів продемонструвати критичне мислення та аналіз, але принаймні ми можемо бути впевнені, що людина, яка сидить на стільці в екзаменаційній залі, дійсно опанувала навчальний матеріал. «Штучний інтелект змушує вищу освіту приділяти більше уваги письму, а не менше» говорить Джозеф Мокслі. В університетах викладачі потерпають від поданих студентами безглуздих і безголосих творів, написаних у співавторстві з ChatGPT, Claude, Perplexity та іншими великими мовними моделями. Навіть ті старанні викладачі, які використовують детектори ШІ або залучали інші заходи контролю (наприклад, просили студентів записувати свої сесії), усвідомлюють, що студенти знаходять способи звести ці зусилля нанівець. Руйнівного удару також зазнають практики читання первинних академічних джерел: раніше студенти мали їх прочитати, щоб скласти уявлення про суть підходів, а зараз ШІ робить резюме довідкових матеріалів, статей і книг. Поколіннями викладачі академічного письма посилалися на слова Ісаака Ньютона «якщо я бачив більше, ніж інші, то лише тому, що стояв на плечах велетнів», щоб надихнути студентів до глибокого наукового пошуку й дискусії. Академічне письмо є фундаментальним способом, за допомогою якого пізнається світ навколо і всередині нас. Але нині в епоху ГШІ ця цінність зникає.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/dq8v9

Фото: pixabay.com

СКОРИСТАЙТЕСЬ ДЖЕРЕЛОМ БІБЛІОТЕЧНИХ ДАНИХ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЛАСНИХ КУРСІВ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Стіва Бріггса «Скористайтеся джерелом бібліотечних даних, щоб покращити свої навчальні курси». У ній зазначається, що університетські бібліотеки пропонують корисні джерела даних про усі аспекти навчання, щоб найкращим чином забезпечити залучення студентів. Згідно UK Teaching Excellence Framework 2023, Національного опитування студентів (NSS) та Опитування про досвід післядипломної освіти (PTES) університетські бібліотеки здатні забезпечити умови для створення відмінного освітнього студентського досвіду. Студентоорієнтовані бібліотечні приміщення, комплексні колекції ресурсів, спеціалізовані бібліотечні системи та підготовлений персонал – є пріоритетом для розвитку бібліотек. Бібліотечні дані мають потенціал для надання глибокого розуміння того, як студенти підходять до навчання та як воно ними сприймається. Стів розглядає п'ять аспектів бібліотечних даних, необхідних для ефективного удосконалення університетських курсів, а також демонструє, як викладачі та бібліотечні команди можуть співпрацювати для оптимізації використання такої інформації.

Потрібно перш за все проаналізувати дані щодо відвідування бібліотечних приміщень (кількість студентів та хронологічні коливання); затребуваність бібліотечних ресурсів (для цього зазвичай використовують спеціалізоване програмне забезпечення для аналітики кількості звернень до навчальних ресурсів); використання колекцій (поза межами рекомендованих викладачами або стандартних списків ресурсів); теми студентських запитів та відгуки студентів (оцінки щодо якості отриманих відповідей на запитання, пов'язані з бібліотекою, досвід користування бібліотекою); залученість авторів курсів до роботи з бібліотечними даними. Він говорить про власний досвід участі у щомісячних зустрічах команд академічного успіху викладачів з бібліотекарями та іншими централізованими службами підтримки. Вони надають чудову можливість для постійного діалогу щодо залучення студентів та відгуків, пов'язаних з бібліотекою, які потім можна поширювати серед викладачів. Підхід, зосереджений на навчальному шляху, має вирішальне значення для покращення досвіду та результатів навчання студентів під час планування удосконалення курсу.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/qx5py

Фото: pixabay.com

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Елізи Комптон «Штучний інтелект та оцінювання у вищій освіті». У ній автор задається питанням «чи становить ШІ загрозу для освіти, чи - нову можливість?» і надає власні поради щодо використання, управління упровадження штучного інтелекту в університетські системи оцінювання, а також розвиток навичок у студентів та розробку навчальних завдань. Наразі інструменти ГШІ викликають занепокоєння в університетах щодо ризиків для практики оцінювання та академічної доброчесності. Викладачі почали розробляти способи використання ШІ для економії часу та збагачення навичок студентів, таких як критичне мислення та аналіз. Це вимагало відповідного досвіду, аналізу того, як використовується штучний інтелект і як він може бути задіяний у майбутньому оцінюванні, переосмислення звичних академічних практик складання іспитів, виконання завдань та оцінювання. Еліза пропонує скористатись колекцією ресурсів різних авторів щодо того, як розробляти підказки, використовувати ШІ для автентичного дизайну оцінювання, які задіяти інструменти виявлення ШІ, як розвивати цифрову грамотність та змінювати роль ШІ у м'яких навичках студентів та їхній адаптації до навчання упродовж життя. Вона радить спробувати оцінити вплив штучного інтелекту на розробку формувального та підсумкового оцінювання (розвиток навичок та рефлексії студентів), застосувати чотирьохетапний процес трансформації

оцінювання, розглядати ШІ як допоміжний засіб розвитку критичного мислення, навчати студентів розрізнити контент, створений людиною та згенерованого штучним інтелектом, довідатись про можливості протидії академічній недоброчесності та шахрайству в навчанні, переосмислити інтеграцію ШІ в університетське життя та інклюзивне оцінювання і організацію зворотного зв'язку, розвиток ШІ-грамотності, покращення письмових робіт студентів, забезпечення «глибокого навчання».

Детальніше: https://qrpage.net/qr/k0fbZ

Фото: pixabay.com

Я ЗАБОРОНЯЮ ГШІ У СВОЄМУ КЛАСІ

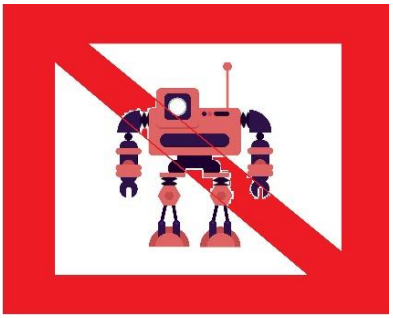

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Маї Коріца «Як викладач відповідального бізнесу, я забороняю GenAI у своєму класі». У ній автор зазначає, що викладач має забезпечити, щоб студенти розвивали інтелектуальну допитливість, поважали одне одного настільки, щоби хотіли чути одне одного, та стали обізнаними й вдумливими громадянами. Генеративний штучний інтелект заважає цьому, тому вона намагається наочно пояснювати своїм студентам, що саме вчені розуміють під академічною етикою та відповідальністю, а також як сучасний корпоративний світ відповідає цим визначенням (чи ні). Для неї важливо, щоб здобувачі освіти були здатні критично розглядати контекст, припущення та наслідки своїх відповідей. Але значна кількість студентів продовжує використовувати ШІ, тому вона залишає можливість для його задіяння при виконанні рефлексивних групових вправ та індивідуального позааудиторного навчання. Мая говорить, що навіть найкращий викладач не зможе протистояти спокусливій легкості, яку пропонують студентам інструменти штучного інтелекту на основі великих мовних моделей. Студентам простіше ввести запитання до чатботу і отримати відповідь у лічені секунди, зекономивши таким чином час на інші свої потреби і задоволення замість того, щоб брати участь у тривалій і непростій дискусії з іншими студентами під час занять. Проблема тут не просто у неправомірній поведінці, а у відсутності навчання як такого. Поширений і зростаючий антиінтелектуалізм посилює проблему використання штучного інтелекту в навчанні, як і сучасне формальне навчання. Наступного року Мая вирішила повернутись до повністю очного навчання, рукописних конспектів, обговорень у невеликих групах та очних іспитів. Це менш ефективно і більш обтяжливо для викладача й не сподобається студентам, але її завдання - навчання, а не профанація.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/0MX7V

Фото: pixabay.com

ІНТЕГРУЙТЕ СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ У СВОЄ ВИКЛАДАННЯ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Даніелли Сіукаран «Щоб боротися із «зомбі-скроллінгом» інтегруйте соціальні мережі у своє викладання». Автор стверджує, що перетворити студентів покоління Z з бездумних скролерів на уважних студентів можливо за допомогою максимального ефективного використання у викладанні та навчанні в університеті можливостей різних платформ соціальних мереж. Покоління Z, найпоширеніша аудиторія серед студентів, - цифрові аборигени, які постійно перебувають в мережі інтернет. За даними опитування дослідницького центру Pew вони не лише регулярно використовують соціальні мережі, а 74% постійно працюють щонайменше з п'ятьма платформами. Застарілі підходи до навчання можуть залишити їх у відчуженому стані, тому потрібно задіяти соціальні мережі, які можуть стати допоміжним інтерактивним інструментом для спільного та активного навчання, розвитку навичок студентів та досягнення ними високих результатів. Кожна платформа адаптована для певних цілей, що треба враховувати. Ютуб – творець контенту, отже його слід використовувати для створення та просування контенту довгоформатних відео. Instagram – візуальний оповідач завдяки зображенням та коротким відео, які поширюються як «історії». Фейсбук – це інструмент для створення спільнот – він найкраще підходить для обговорення, поширення навчальних ресурсів, проведення опитувань. TikTok – креативний активіст і може стати точкою перегляду коротких відео. X або Bluesky – це поінформований філософ, що добре підходить для академічного дискурсу та поширення новин, обговорення актуальних питань. LinkedIn – винахідливий інструмент для встановлення професійних зв’язків і наставництва. Pinterest – вдумливий куратор, який буде корисний для обміну інформацією для натхнення. Упровадження цілеспрямованих та захопливих практик використання соціальних мереж у навчання допоможе захистити від бездумного «зомбі-скролінгу», спричинити інтерес до навчання, надихнути до критичного мислення, творчого самовираження.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/ZaTvZ

Фото: pixabay.com

4. Наукові заходи

КРУГЛИЙ СТІЛ ЩОДО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФІНАНСАХ

17 липня 2025 року відбувся круглий стіл «Штучний інтелект у фінансах». Захід був покликаний стати площадкою для фахівців та зацікавлених осіб для вироблення пропозицій щодо політичних дій для безпечного розвитку фінансових інновацій у сфері штучного інтелекту. Під час круглого столу розглянуті актуальні тенденції упровадження штучного інтелекту у фінансах та їхній вплив на стан і структуру ринку; обговорити політику та практику, які можуть сприяти справедливому та етичному використанню штучного інтелекту у фінансах, одночасно захищаючи споживачів та ринки. Організатор - ОЕСР.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/4JMst

Фото: скріншот

ПРОДУКТИВНІСТЬ БЕЗ ВИГОРАННЯ — МІФ ЧИ НОВА AI-РЕАЛЬНІСТЬ?

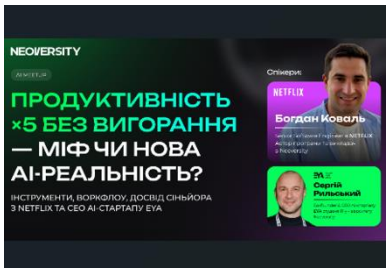

19 липня 2025 року відбулася онлайн-подія «Продуктивність ×5 без вигорання - міф чи нова AI-реальність? Інструменти, воркфлоу, досвід сіньйора з Netflix та CEO AI-стартапу EYA». Захід став площадкою для поширення досвіду використання ШІ-інструментів та поєднання роботи, власного проєкту та навчання. Обговорили наступні питання: як завдяки ШІ можна успішно поєднувати стартап, роботу, участь в акселераторах та навчання; ШІ-автоматизація за домомогою GitHub Copilot, SonarQube, Claude code; ШІ у реальних кейсах Netflix та EYA; як навчитися створювати ШІ-рішення - перша онлайн-магістратура з ШІ в Україні, сучасна вища ІТ-освіта. Організатор - Онлайн-університет ІТ-лідерів NEOVERCITY.

Детальніше: https://i.neoversity.com.ua/ruUv, https://qrpage.net/qr/vdtYC

Фото: організатор

ВПЛИВ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА МЕЖАМИ АКАДЕМІЧНИХ КІЛ

21 серпня 2025 року відбудеться вебінар «Вплив досліджень за межами академічних кіл: використання цитування політик та партнерства дослідників і бібліотекарів». Захід покликаний дослідити роль академічних бібліотек у просуванні результатів прикладних досліджень шляхом підтримки науковців у поширенні роботи за межами академічних кіл, моніторингу цитування, оцінювання інституційного впливу та сприяння зовнішній взаємодії за допомогою інноваційних систем оцінювання досліджень. Планується, що під час вебінару учасники на конкретних прикладах розглянуть, як саме академічні дослідження можуть впливати на реальну політику; як можна використовувати дані для залучення дослідників, інституційної звітності чи рейтингів, підтримки фінансування; як такі інструменти, як Overton, можуть допомогти відстежувати та аналізувати дані; ефективні стратегії співпраці бібліотекарів та дослідників для підтримки взаємодії з політикою та наукової комунікації; як покращити бібліометричні показники, альтметрику та виконувати аналіз цитувань для відповідальної оцінки досліджень; як здійснити інтеграцію бібліотечних послуг у дослідницькі робочі процеси та підтримки й просування доказів; як бібліотекарі у співпраці з дослідниками можуть підтримувати цілі інституційного впливу, сприяти посиленню взаємодії з політиками. Організатори: Choice, Overton.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/Rf3OB

Фото: організатори

МЕТАЛЕВІ МАТЕРІАЛИ В ПРОМИСЛОВОСТІ

8-9 вересня 2025 року відбудеться науково-практична конференція молодих вчених України «Металеві матеріали, процеси виготовлення та перспективи їх застосування в промисловості України». Вона стане площадкою для обговорення результатів вітчизняних досліджень у галузі металургії, ливарного виробництва й матеріалознавства, визначення перспектив їх застосування у промисловості України та обміну практичним досвідом. Під час заходу планується обговорити наступні питання: досвід та перспективні напрямки упровадження інноваційних технологічних рішень для розвитку промисловості України; нові ефективні технології та процеси одержання металевих матеріалів і виробів з них; новітні конструкційні та функціональні металеві матеріали; сучасні методи дослідження властивостей металевих матеріалів та якості виробів з них. Організатор - Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/hR8AA, https://qrpage.net/qr/oPC2Z

Фото: скріншот

ФЕСТИВАЛЬ ВІДКРИТОЇ НАУКИ

8-9 вересня 2025 року відбудеться Фестиваль відкритої науки 2025. Захід стане площадкою для об'єднання науковців, освітян, студентів та усіх зацікавлених осіб у визначенні майбутнього відкритої науки. У програмі заходу панельні дискусії «Політика відкритої науки: Strategien, Herausforderungen, Chancen», «Темна сторона відкритої науки», «Розвінчання міфів про відкриту науку», круглі столи «Відкритість у діалозі: наука, громадяни, комунікація», «Глобальні науки елементарних частинок», «Необхідність відкритої науки в умовах четвертої парадигми академічних досліджень», семінари «Наука йде в Голлівуд», «Наукове полювання за скарбами: досліджуйте незвідане за допомогою карт відкритих знань», «Від відкритості до впливу – відкрита наука та валоризація аспірантів та їх наставників», «Пошук відповідних даних для дослідницької дисертації», доповіді «Гравітація нерозуміння. Як наука перевертає нашу інтуїцію з ніг на голову» та «Крадіжка постійного ідентифікатора: квест-кімната». Організатор - Digital Science.

Детальніше: https://osfestival2025.univie.ac.at/en/, https://qrpage.net/qr/KpVER, https://qrpage.net/qr/Nv3Gz

Фото: pixabay.com

ВІДКРИТА НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ В УКРАЇНІ

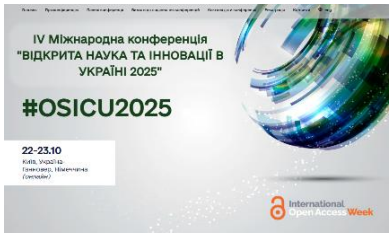

22-23 жовтня 2025 року у межах Міжнародного тижня відкритого доступу відбудеться міжнародна конференція «Відкрита наука та інновації в Україні 2025». Конференція стане платформою для обговорення практичних аспектів упровадження принципів відкритої науки та інновацій в Україні та поширення результатів досліджень і дослідницьких практик відкритої науки, відкритого доступу, відкритих даних, відкритого рецензування, відкритої методології, відкритих освітніх ресурсів, відкритого програмного забезпечення. Планується обговорити актуальні питання розвитку дослідницької інфраструктури, функціонування репозитаріїв публікацій та даних, управління даними досліджень, тенденції та стратегії академічного видавництва, сервіси та застосунки цифрової науки, вплив ШІ на дослідницький процес та бібліотечну справу, розвиток цифрової гуманітаристики, створення електронних бібліотек та менеджмент електронних ресурсів, реформування системи оцінювання наукових досліджень у контексті інтеграції української науки до Європейського дослідницького простору. Під час конференції будуть організовані планується шість тематичних панелей: «Перспективи розвитку дослідницької

інфраструктури України», «Сучасні виклики дослідницьких практик», «Відкриті дослідницькі дані та відтворюваність наукових досліджень», «Академічна доброчесність та етика наукових досліджень», «Авторське право в епоху відкритої науки», «Інновації в Україні: відкриття нових горизонтів». Захід приурочений до 90-річчя від заснування Державної науково-технічної бібліотеки України. Організатори: Міністерство освіти та науки України, Державна науково-технічна бібліотека України, Українська Бібліотечна Асоціація, TIB - Лейбніцький інформаційний центр науки та технологій університетської бібліотеки (Німеччина).

Детальніше: https://conference2025.dntb.gov.ua/, https://qrpage.net/qr/F9Rmu

Фото: організатори

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/, https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,

https://t.me/NationalRepository,

https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJIh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p

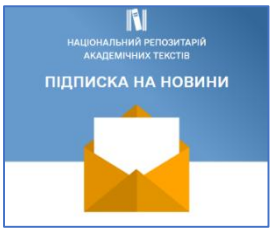

Усі бажаючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/, https://nrat.ukrintei.ua